

TE GAST IN

Thailand

Maak kennis met het échte leven!

TE GAST IN **Thailand**

Samenstelling en redactie

Daan Vermeer

Uitgeverij Informatie Verre Reizen

Colofon

Uitgave

Informatie Verre Reizen VOF

Postbus 1504, 6501 MB Nijmegen

T 024-355 25 34

E info@tegastin.nl

I www.tegastin.nl

Samenstelling en redactie: Daan Vermeer

Eindredactie: Kees van Teeffelen

Foto omslag: Marianne de Swart

Vormgeving: Mike van de Mortel – Stollenberg.com

Druk: 14^e druk, september 2014

ISBN 978 94 6016 052 3

Andere uitgaven TE GAST IN:

Indonesië • Maleisië • Vietnam • Laos • Cambodja • Myanmar • China • Zuid-Korea • Japan • Nepal • Bhutan • India • Sri Lanka • Egypte • Marokko • Turkije • Cyprus • Jordanië • Israël & de Palestijnse gebieden • Iran • Oman • Ethiopië • Ghana • Oeganda • Kenia • Tanzania • Namibië • Zuid-Afrika • Guatemala & Honduras • Nicaragua • Costa Rica & Panama • Cuba • Curaçao • Suriname • Peru & Bolivia • Argentinië & Chili • Rusland & Oekraïne • VS & Canada • Australië & Nieuw-Zeeland

© 2014 Informatie Verre Reizen VOF

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm, internet of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande toestemming van de auteurs en de uitgever.

Deze uitgave werd met de meeste zorg samengesteld. Indien deze toch onjuistheden blijkt te bevatten, kunnen uitgever en auteurs daarvoor geen aansprakelijkheid aanvaarden.

Inhoud

Op koopjesjacht in Bangkok Daan Vermeer	5
Groeten doe je met een wai Sjon Hauser	11
Tongstrelende smaaksensaties Peter Gutter	17
De drijvende lichtjes van Loi Krathong Daan Vermeer	24
Een blik achter de coulissen Marianne de Swart	28
Olifanten terug naar de natuur Walter van Teeffelen	32
Bruiloft in traditionele stijl Daan Vermeer	37
Over heiligen en schijnheiligen Sjon Hauser	42
Thaise massage doet wonderen Daan Vermeer	48
Gewoon met de taxi kan altijd nog Peter Gutter	53
Tussen eilandbewoners Elles Stuivenga	58
Reisinformatie	67
Woordenlijst	78
Verdere informatie	80

Groeten doe je met een wai

Thaise omgangsvormen zijn in een aantal opzichten anders dan de onze. Ze kunnen een bron van misverstand zijn en tot komische situaties leiden, maar ook de nodige ergernis geven. Vandaar een beknopte handleiding Thaise etquette.

De Thaise glimlach is spreekwoordelijk geworden. Maar wat houdt die nou precies in? Glimlachen Thai trouwens wel voortdurend? Zet je als toerist je eerste stappen op Thais grondgebied, dan wordt die veronderstelling meteen ontkracht door de douane. Ernstig, vaak chagrijnig, bladeren ze door je paspoort: geen spoor van een glimlach is op hun gezicht te bespeuren. Kennelijk is glimlachen beperkt tot bepaalde personen en omstandigheden.

Bewoners van bergdorpen in het noorden vinden trouwens dat westerlingen juist veel glimlachen, als ze nieuwsgierig naar het dagelijkse bestaan door hun Akha- of Lisudorp wandelen. Met woorden kunnen ze niet communiceren, ze voelen zich een beetje indringer en gluurder. Uit verlegenheid glimlachen ze dan maar... Het zijn net 'Thaise glimlachen', want Thai glimlachen niet alleen van plezier, maar juist veel in ongemakkelijke situaties. En die ontstaan er gauw genoeg onder Thai. Omdat ze moeite hebben te uiten dat hun iets dwars zit, glimlachen ze. Kritiek of boosheid tonen is taboe. Ze mijden confrontaties en vaak is glimlachen het maskeren van een probleem. Ze zullen zich niet gauw beklagen of iets recht voor zijn raap zeggen.

De glimlach op een 19^e eeuwse muurschildering in Wat Phumin in Nan

Ze draaien er vaak wat omheen, zeggen ja als ze nee bedoelen en glimlachen.

Omdat buitenlanders vaak niet weten dat iets afwijzen tegen de Thaise etiquette is, denken ze soms met niet oprechte mensen te maken te hebben. Ze kunnen in het ergste geval tierend en vloekend stoom afblazen en doen dan precies wat de Thai het toppunt van ongemanierdheid vinden. Thai die zich niet kunnen beheersen lijden enorm gezichtsverlies. Maar wanneer die assertieve en luidruchtige westerlingen zich zichtbaar druk maken, ziet men dat al gauw door de vingers.

Het verlangen naar genot

Verwant aan het glimlachen is de genotzucht. Thai vinden dat iets leuk (*sanuk*) moet zijn. Zelfs op je werk moet je lol kunnen

hebben. Vandaar dat ze gauw een nieuwe baan opzeggen (of vaker: gewoon wegblijven) als het er te serieus aan toegaat. Gezellig met vrienden uitgaan (*pai thieo*), lekker eten en babbelen met een pilsje erbij, dat is pas sanuk. Het afzien van genot is goed voor monniken, maar de gewone Thai wil juist onbekommerd geneugten nastreven. Veel westerlingen waarderen dat aanvankelijk bijzonder. Heel wat beter dan dat gestreste gedoe van thuis. ‘Echte levensgenieters, die Thai!’ hoor ik ze vaak zeggen.

Onbedoelde irritaties

Bij een uitstapje naar een waterval had Jan zijn Thaise vriendin leren kennen. Wat een lol hadden ze! Het ging zo vlot en leuk tussen beiden dat Jan zijn baan in Nederland opgaf om in Chiang Mai met haar te gaan samenwonen. Een paar maanden later zegt Noi geen woord meer tegen hem, laat staan dat ze nog glimlacht. Want Jan overschrijdt af en toe de gedragsvoorschriften. Zo verlaat hij altijd het huis als haar vriendinnen langskomen en maakte hij enorme stennis in de winkel waar zij een ondeugdelijk mobieltje had gekocht. Temeer gênant omdat de eigenaar een vriend van haar familie is. Ze voelt zich beledigd en tekort gedaan, maar dat beseft Jan nauwelijks. Haar gedrag irriteert hem zo mateloos, dat hij in woede uitbarst, wat de situatie nog erger maakt. Bij Jan en Noi is het niet meer sanuk. Allemaal omdat Jan de Thaise gedragscodes zo nu en dan te buiten ging en Noi zich niet kan realiseren dat Jans gedrag, in haar ogen vaak ongemanierd, niet zo kwaad bedoeld is.

Rangorde

De gedragscodes zijn in Thailand complexer dan alleen maar het streven naar sanuk, het vermijden van conflict en het vaak

glimlachen. Ze worden ook bepaald door de rangorde die tussen mensen bestaat. Van hiërarchie is de Thaise samenleving doortrokken. Doe je tekort aan de status van een Thai, dan kan je op zijn lange tenen trappen.

Ouderen hebben een hogere status dan jongeren. En bazen een hogere dan hun employees. Ondergeschikten dienen altijd respect te tonen aan meerderen. Dat zie je het duidelijkst bij het groeten met de *wai*, een begroeting waarbij de handen voor het lichaam tot een lotusknop worden gevouwen. De lagere in status maakt eerst een wai door de handen stijf voor het gezicht te heffen. De hogere beantwoordt dit met een lossere wai ter hoogte van de borst. Handen schudden doen de Thai niet, behalve als ze een buitenlander begroeten of voor de lol bij vrienden. Iemand met veel geld en een hoge positie heeft natuurlijk een hoge status. In een gezelschap zie je dat zo iemand vaak aan het woord is en niet wordt tegengesproken. In een restaurant betaalt hij doorgaans de rekening, wat verder aan zijn status bijdraagt.

Hoffelijke woorden

Aan de top van de Thaise hiërarchie staat koning Bhumibol. Thai drukken hun diepe respect voor hem uit, door bij een audiëntie op handen en voeten naar hem te kruipen. Wanneer nieuwslezers op de televisie een activiteit van de koning verslaan, gebruiken zij zelfs een speciale, uiterst hoffelijke taal die de gewone Thai nauwelijks begrijpt.

Hoffelijkheid en rangorde worden in het dagelijks leven ook voortdurend met taal uitgedrukt. Mannen lardereren hun zinnen met het beleefdheidswoordje *khrap* (dat op zich niets betekent) wanneer zij zich richten tot een hogere (of dat nu een vrouw of

Thai vieren de verjaardag van koning Bhumibol – Foto: Kapuk/Shutterstock.com

een man is), vrouwen gebruiken daarvoor *kha*. Wanneer een vrouwelijke bankemployee een klant iets uitlegt is het *kha* niet van de lucht. Mensen met een hoge status gebruiken *khrap* of *kha* echter weinig wanneer ze tot een lagere spreken. Thai kennen hun plaats in de hiërarchie doorgaans goed en gebruiken hun *kha*'s en *khra*ps en *wai*'s dienovereenkomstig.

Hiërarchie van het lichaam

Het lichaam heeft ook een hiërarchie: het hoofd is hoog en verheven, de voeten zijn laag en onrein. Het is daarom zeer ongeïmanierd met je voet naar iemand te wijzen of je voetzool gericht te hebben op iets 'hoog' zoals een boeddha-beeld. Het aanraken van iemands hoofd is nogal taboe. Het Thaise verkeersbureau gaat echter te ver door in een informatiefolder te stellen dat je een kind niet over zijn bolletje mag aaien. Maar het geeft wel aan hoezeer de Thai aan etiquette hecht. In sommige contexten blijft er weinig van over: de rake trappen tegen het hoofd bij het kickboxen vindt men juist geweldig! Toch houden de meeste

Thai zich aan de geldende normen. Hun gedrag komt daardoor nogal gelijkvormig over. Ze zijn beslist niet de ‘vrijgevochten individualisten’ voor wie ze wel gehouden worden.

Waterpret kent zijn grenzen

Voor buitenlanders zijn de normen soms moeilijk in te schatten. Wanneer ze een tuktukchauffeur na een rit betaald hebben, maken ze soms een wai als afscheid. Goed bedoeld, maar in de ogen van een Thai bizar dat een rijke westerling (veel status) dit doet tegenover zo’n beetje de laagste op de Thaise sociale ladder. De bestuurder vindt het komisch: eerst dingen ze bikkelhard af alsof ze geen cent kunnen missen en dan die beleefde wai toe. Ook heb ik meegemaakt dat een Europeaan tijdens Songkran, het watersmijtfestival op het traditionele Nieuwjaar (erg sanuk), een dure Mercedes in de file voorbij zag schuiven met een raampje op een kier. Hij rende er met zijn em-

mertje water op af om de bestuurder de volle laag te geven. Waterpret kent echter zijn grenzen, zeker bij eigenaren van dure auto’s (veel status). De wagen stopte, het raampje ging verder omlaag en er kwam een hand met een pistool uit... Gelukkig bleef het bij die dreiging. Was hij een Thai geweest dan was de trekker misschien wél overgehaald. Als bezoeker hoef je je gelukkig niet al teveel zorgen te maken om die ingewikkelde Thaise etiquette want uiteindelijk streven Thai in hun omgang met buitenlanders ook naar sanuk.

Songkran

TE GAST IN **Thailand**

De landenuitgaven TE GAST IN bevatten artikelen van meerdere auteurs die een speciale band hebben met een land. Zij schrijven op levendige wijze en met kennis van zaken over onderwerpen die hen na aan het hart liggen. Het geeft een goed inzicht in de levenswijze en omgangsvormen van de bewoners van het land. Bovendien bevat elke uitgave nuttige reistips. Een aanrader voor iedereen die interesse heeft voor verre landen en wil weten wat er achter de schermen gebeurt.

Geen strand waar je niet door wuivende palmbomen verwelkomd wordt, geen dorp zonder een tempel en geen avondmarkt zonder verse kruiden in de wokgerechten. Het land van de glimlach heeft haar bezoekers veel te bieden. Met het oog op een prettig verloop van je reis informeren we je over Thaise etiquette. Daarnaast gaan we in op de rol van het boeddhisme, de religie die zeer prominent aanwezig is in Thailand. De reisreportages voeren je naar alle delen van het land. In Bangkok maken we een ritje met de tuktuk en struinen de markten af op zoek naar koopjes. In het Koninklijk Theater nemen we een kijkje achter de coulissen bij een klassieke Khondansvoorstelling. We vieren Loi Krathong en raken gefascineerd door wensballonnen en praalwagens met schoonheidskoninginnen. In Isaan drinken we tijdens een traditionele bruiloft bier *Lao* met ijsklontjes. In de buurt van Chiang Mai genieten we van olifanten in hun natuurlijke omgeving. We gaan op zoek naar de beste locatie voor een Thaise drukpuntmassage en besluiten onze rondreis met een verblijf tussen *locals* op een eiland voor de Andamaanse kust.

'TE GAST IN is het ultieme voorpretboekje'
Flying Dutchman Magazine

9 789460 160523

www.tegastin.nl